

Socialförvaltningen
Helen Ådehl

Till: Vård- och omsorgsnämnden

Datum: 2021-11-08
Diarienummer: VON 2020/0078

Strategi för digitalisering inom Vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde

Sammanfattning

Vård- och omsorgsnämnden har vid sitt sammanträde 2020-10-20 givit socialförvaltningen i uppdrag att återrapportera en strategi för digitalisering inom nämndens område inkluderande ansvarsfördelning samt finansiering.

Beslutsförslag

Anta socialförvaltningens strategi för digitalisering i Österåkers kommun daterad 2021-09-30.

Bakgrund

I Vård- och omsorgsnämndens budget 2021 samt verksamhetsplan 2022-2023 har nämnden angivit följande:

”Digitalisering och välfärdsteknik är ett angeläget utvecklingsområde där produkter, programvaror och tjänster snabbt utvecklas både inom social omsorg och hälso- och sjukvård. För att kunna driva en utveckling inom området krävs ny kompetens och en sammanhållen strategi som bland annat tar ställning till om nämnden själva driver utvecklingar eller om nämnden lämnar ansvaret till utförarna att anpassa digitala lösningar efter sina förutsättningar. Det senare alternativet regleras via ersättningen till utförarna och kräver en utvecklad beställarkompetens. En ekonomisk satsning kan förväntas ge effekter på resursanvändningen inom Vård- och omsorgsnämnden på sikt. Nyttan för brukaren kan vara ökad självständighet, delaktighet, tillgänglighet och trygghet. För verksamheten innebär det möjlighet till ökad effektivisering och kvalitet på tjänsterna. Regeringens vision är att Sverige ska bli bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter.”

Förvaltningens slutsatser

Österåkers kommuns utveckling gällande välfärdsteknik går framåt och satsningen sker både i socialförvaltningen och ute i verksamheterna. I juni 2021 anställdes en sakkunnig på området digitalisering som bland annat kommer

arbeta med utveckling och implementering av välfärdsteknik i Österåkers kommun. Ett av uppdragen är att ta fram en strategi för digitalisering inom socialförvaltningens område.

Strategi

Vård- och omsorgsnämnden erbjuder tjänster av hög kvalitet i en modern verksamhet genom att använda digitaliseringens möjligheter. Nämnden ska omvärldsbevaka i syfte att vara uppdaterad och bevaka nyttan samt effekterna. Förvaltningen ska undersöka och prova olika lösningar där finansieringar ska ske utifrån varje projekts möjlighet. Finansieringen sker genom statsbidrag eller medel avsatta i budget. Efter utvärdering ska förvaltningen presentera de lösningar som passar verksamheterna.

Förväntade effekter

De nya digitala tjänsterna förväntas ge effekter av olika slag inom nämndens områden. Exempel på nyttoeffekter kan vara att digitalisering leder till ett minskat behov av att fysisk personal utför vissa insatser. Personalen kan lägga mer tid på kvalitativa arbetsuppgifter vilket ger en ökad integritet och delaktighet för brukaren. Personalen får också avlastning och därmed bättre arbetsmiljö.

Finansiering

De digitaliseringsprojekt som implementeras i kommunen behöver kunna bära sina egna kostnader och finansieras utifrån de förutsättningar som är möjliga. Projekt kan finansieras via statliga stimulansmedel eller genom att nämnden avsätter medel i budget för projektet.

Tidigare beredning

Vård- och omsorgsnämndens behandlade ärendet vid sitt sammanträde 2020-10-20.**Bilagor**

Rapport strategi för digitalisering inom Vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde, 2021-09-30.

Susanna Kiesel
Socialdirektör

Åsa Lundgren
Enhetschef staben

Expedieras
Namn

Digitala Signaturer

Signerad med: Anställda
Signerad av: Åsa Lundgren, Enhetschef
Datum: 2021-11-15 15:57 +01:00

Strategi för digitalisering inom Vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde

Bakgrund

I Vård- och omsorgsnämndens budget 2021 samt verksamhetsplan 2022-2023 har nämnden angivit följande:

”Digitalisering och välfärdsteknik är ett angeläget utvecklingsområde där produkter, programvaror och tjänster snabbt utvecklas både inom social omsorg och hälso- och sjukvård. För att kunna driva en utveckling inom området krävs ny kompetens och en sammanhållen strategi som bland annat tar ställning till om nämnden själva driver utvecklingen eller om nämnden lämnar ansvaret till utförarna att anpassa digitala lösningar till sina förutsättningar. Det senare alternativet regleras via ersättningen till utförarna och kräver en utvecklad beställarkompetens. Nyttan för brukaren kan vara ökad självständighet, delaktighet, tillgänglighet och trygghet. För verksamheten innebär det möjlighet till ökad effektivisering och kvalitet på tjänsterna. Regeringens vision är att Sverige ska bli bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter.”

Befintlig digitalisering i Österåkers kommun

Österåkers kommuns utveckling gällande välfärdsteknik går framåt och satsningen sker både i socialförvaltningen samt ute i verksamheterna. I juni 2021 anställdes en sakkunnig för området digitalisering som bland annat kommer jobba med just utveckling och implementering av välfärdsteknik i Österåkers kommun. Tanken är att denna roll skall omvärldsbevaka och delta i olika forum som berör välfärdsteknik.

Syfte

Säkerställa att välfärdsteknik används för att förbättra, utveckla och kvalitetssäkra insatser till personer med stöd från socialförvaltningen.

- Välfärdsteknik ska användas som ett alternativ eller komplement i insatser kring trygghet, delaktighet och självständighet. I SKR rekommendation kvalitet i särskilt boende framgår att kommuner behöver ha ett arbetssätt som utgår ifrån individens behov och fokus på ökad delaktighet för brukaren.
- Välfärdsteknik ska stödja en god arbetsmiljö, skapa effektivitet och användas för att ge god kvalitet i arbetssätt och metoder.
- Socialförvaltningens organisation ska ge förutsättningar för en varaktig och hållbar användning av välfärdsteknik.

Vision

I Österåkers kommuns övergripande vision ”Med kvalitet, trygghet och valfrihet i fokus skapar vi en hållbar framtid. Österåker – möjligheternas skärgårdskommun” står det att i Österåkers ska du leva i livets alla faser och genom egna val skapa en tillvaro som passar dig. Österåker ska präglas av idériakedom och delaktighet. Både medarbetare och invånare ska vara medskapare av vår framtidskommun och tillsammans bidra till en gemenskap och positiv utveckling för kommunens bästa.

Socialförvaltningen i Österåkers kommun vill med detta som bakgrund använda välfärdsteknik för att ge medborgare stöd, utifrån individuella behov, att uppnå ökad delaktighet, självständighet och trygghet.

Strategi

Vård- och omsorgsnämnden erbjuder tjänster av hög kvalitet i en modern verksamhet genom att använda digitaliseringens möjligheter. Förvaltningen ska omvärldsbevaka för att hålla oss uppdaterade och bevaka nyttan samt effekterna. Förvaltningen ska undersöka och prova olika lösningar där finansieringar ska ske utifrån varje projekts möjlighet. Finansieringen sker genom stadsbidrag eller att medel avsatts i budget, därefter utvärdera och presentera de lösningar som passar våra verksamheter.

Mål för nämndens arbete med digitalisering

Nämndens mål utgår från de övergripande målen i Österåkers kommun samt ovan nämnda strategi och vision.

BRUKARE

Vi har nöjda kunder och invånare.

- Våra brukare och invånare upplever att de digitala tjänsterna är användbara och fyller deras behov.

KVALITET

Vi har rätt kvalitet i våra verksamheter och levererar rätt resultat.

- De digitala tjänsterna är utvecklade utifrån behov och enligt gällande standarder. De används i bred omfattning i den verksamhet de är utvecklade för.

MEDARBETARE

Vi engagerar medarbetare med rätt kompetens.

- Medarbetarna har hög kompetens och känner sig delaktiga i digitaliseringsarbetet. De är goda ambassadörer och använder de tjänster som är införda.

EKONOMI

Vi har ekonomi i balans.

- De digitala tjänsterna är utvecklade utifrån behov. Tjänsterna effektiviserar kommunens verksamhet, frisätter därmed resurser och bidrar till dämpad kostnadsökning.

Framgångsfaktorer

DELAKTIGHET

Individens behov i centrum

Digitaliseringen har ständigt individens behov i centrum och involverar användare och blivande användare i utvecklingen.

Behovsorientering/ Samtycke

Användning av digital vård och omsorg bygger i första hand på ett informerat samtycke av användaren men där sådant inte går att erhålla används systematisk metodik för att säkerställa att individens bästa sätts i centrum vid val av insats.

LEDNING

Nämnderna har ett ledarskap som:

- Kännetecknas av digital nyfikenhet, mod och drivkraft.
- Stödjer digitalisering.
- Fattar nödvändiga beslut.
- Avsätter nödvändiga resurser.

KOMPETENS

Nämndernas medarbetare:

- Har kompetens för att utveckla och arbeta med digitala lösningar inom ramen för sitt arbetsområde.
- Har kunskap om och förstår effekten av digitala lösningar i verksamheten.
- Använder de digitala verktyg som finns och följer utvecklingen av nya.
- Är en god ambassadör.

FINANSIERING

De digitaliseringsprojekt som implementeras i kommunen behöver kunna bära sina egna kostnader och finansieras utifrån de förutsättningar som är möjliga. Dessa projekt kan finansieras via statliga stimulansmedel eller att nämnden avsätter medel i budget för projekt.

Förväntade effekter

De nya digitala tjänsterna förväntas ge effekter av olika slag inom nämndernas områden. Exempel på detta kan vara robottekniken eller digitala tjänster för tillsyn. I förlängningen kommer detta medföra att färre antal personer kommer att behöva anställas och personalen kan lägga tid på mer kvalitativa uppgifter.

Denna resurställgång kommer även medföra att antal nyanställningar kan minskas. Andra positiva effekter är ökad integritet för brukaren och ökad delaktighet. En effekt kan vara minskade kostnader vid upphandlingar och systemförvaltning av IT-system och digital teknik, genom att utgå från en funktion täcker upphandlad teknik flera målgruppers behov och antalet upphandlingar bör därför bli färre. För medarbetarna kan effekten bli en bättre arbetsmiljö genom avlastning av tyngre arbetsuppgifter hos personalen.

Övergripande mål

Från analogt till digitalt och automatiserat

Förvaltningen ska digitalisera och automatisera där det går för att använda våra resurser där det behövs i det mänskliga mötet. Ett digitalt alternativ ska så långt det är möjligt och där det är relevant, vara förstahandsvalet i insatser som rör hantering av information och kommunikation i verksamheterna.

Från stationärt till mobilt och distansoberoende

Alla våra system och tjänster ska kunna användas mobilt och distansoberoende.

Ökad digital mognad och digital kompetens i hela förvaltningen

Förvaltningen ska utveckla en organisation med god förmåga att tillgodogöra sig nyttorna av digitalisering (digital mognad). Alla medarbetare ska ha kompetens att använda aktuella digitala verktyg och tjänster för att kunna följa med i den digitala utvecklingen.

Ökad delaktighet – trygghet – jämställdhet – delaktighet med välfärdsteknik

Förvaltningen ska använda sig av trygghetsskapande digital teknik i hemmet och på boenden. Förvaltningen ska arbeta proaktivt för att minska ett digital utanförskapat för våra målgrupper genom att delge kunskap samt öka tillgängligheten med hjälp av digitala tjänster, verktyg och hjälpmedel.

Säkert med digitalt

Förvaltningen ska ha rätt och säker information i de system och digitala tjänster som används, ha en säker roll och behörighetsidentifikation. Förvaltningen ska ha en strukturerad och standardiserad dokumentation i systemen och använda sig av digitala kvalitetsregister samt använda digitala verktyg och tjänster vid utredningar, analyser och uppföljningar för att säkerställa rätt information och bra kvalitet.

Införande och framgångsfaktorer

För att nå de övergripande målen finns några viktiga framgångsfaktorer:

- Strategin och de övergripande målen ska vara välkända i hela organisationen.
- Medarbetarna på alla nivåer ska vara delaktiga i arbetet med att integrera välfärdsteknik och digitalisering i verksamheterna. Välfärdsteknik och digitalisering är verksamhetsutveckling, det vill säga ett nytt effektivare och användarvänligare sätt att utföra en arbetsuppgift.
- En samsyn och en röd tråd ska finnas från den övergripande strategin till enheternas verksamhetsplaner.

Helen Ädehl

Sakkunnig